

Den gammeldags Labrador

Tekst: Ole Geert Dam

Jeg tror, at alle som interesserer sig for Labradors, har hørt, og måske selv bruger, udtrykket "Den gammeldags Labrador". Her i Danmark, er denne betegnelse underforstået med, den store tunge Labrador med det store bredde hoved. Jeg må ærligt indrømme, at jeg får myrekryb, når jeg hører danskere komme med denne bemærkning, for hvis man ser lidt på Labradorens historie er denne danske holdning fuldstændig forkert, idet den store tunge Labrador med det store bredde hoved - om jeg må bruge udtrykket "udstillingstypen" - faktisk kun har meget lidt at gøre med den "gammeldags Labrador, hvorimod den Labradortype, som vi her i Danmark kender som "formel 1", er den originale Labradortype, hvilket jeg nedenstående vil gøre rede for.

Tilbage først i 1800 tallet, blev Labrador skabt i England på baggrund af hunde importeret fra Labradorhalvøen i Canada. Det var især 2 personer, henholdsvis The Lord of Malmesburys og The Duke of Buccleuch, som i starten skabte racen, og de registrerede nøje, hvilke hunde de parrede med hinanden. The Duke of Buccleuch har således registreret Labradors helt tilbage til 1830. Men racen, Labrador Retriever, blev først anerkendt af Den Engelske Kennel Klub i 1903. I 1916 blev The Labrador Retriever Club stiftet og en egentlig racestandard blev godkendt. Ved en racestandard forstås en beskrivelse af hunderecens udseende.

Alle er enige om, at hanhunden Buccleuch Avon, som blev født i 1885, er den hund man i dag anser som stamfaderen til alle Labradors, og det er altså Avon, som er udgangspunktet for vore dages Labrador.

Labrador Retrievere blev skabt og videreudviklet af adelige jægere og deres ansatte skytter, og formålet var klart og tydeligt, som apporterende hunde på klapjagter. Herfra også navnet Retriever, som er taget fra ordet "to retrieve" - som betyder, at bringe noget tilbage eller at apportere.

I de første mange år, var det udelukkende jægere som var foregangsmænd, opdrættere og købere af racen, og alle beslutninger omkring udseende samt jagtliges egenskaber blev taget med baggrund i Labradorens formål som apporterende jagthund. Set i bagklogskabens lys, skete katastrofen vel i 1939, for her besluttede man for første gang at afholde en hundestilling kun for Labradors. Indtil 1939 havde jægerne kun udstillet deres Labradors i forbindelse med større hundestillinger for alle racer.

Men tirsdag den 29. juni 1939 afholdte The Labrador Retriever Club deres første Championship Show, og dette var startskuddet til, at kendskabet til Labradors, udover jægerkredse, blev udvidet, og "almindelige mennesker" begyndte pludselig, at blive opmærksomme på racens overoverdelt behagelig væsen, udover at være en fremragende apportør og jagthund.

I løbet af 1940'erne blev racen så populær, at der begyndte at blive solgt hvalpe til ikke jægere, og disse nye hvalpekøbere, ønskede jo også at aktivere deres hunde, og derfor begyndte de at udstille hundene, idet der, efterhånden som efterspørgslen blev større og større, blev afholdt flere og flere specielle Labradorhundestillinger.

Nu er det jo ingen katastrofe, at folk ønsker at aktivere deres hunde, tvært imod, men det er fantastisk vigtigt, at dem som har ansvar for racen (dommere o.l.) er deres ansvar beviset, og forstår, at man aldrig må glemme, hvad racen i sin tid blev skabt som og til.

Indtil dette tidspunkt havde alle dommerne på disse hundestillinger udelukkende været jægere, og deres fortolkning af eksteriørbeskrivelserne skete udelukkende på baggrund af racens brugsmæssige krav.

Udstillingernes eksplosive popularitet, især efter afslutningen af 2. verdens-

krig, betød, at "ikke jægere" begyndte at få al for stor indflydelse på racens tarv, og man begyndte langsomt, men sikkert, at få udstillingsdommere som ikke havde deres baggrund som jægere, men udelukkende interesserede sig for racen gennem hundestillinger. Dette betød, at fortolkningen af racestandarderne lige pludselig begyndte at ændre sig radikalt, og

fra slutningen af 1940'erne og begyndelsen af 1950'erne begyndte racen i England, at gå i 2 retninger. En retning hvor det var jægerne som styrede, og en retning hvor det var udstillingsfolkene som styrede. Man begyndte derfor, at avle 2 typer Labrador - en udstillingstype og en jagtttype. Denne opdeling af Labradors i 2 overordnede og forskellige typer har altså været gældende i England siden begyndelsen af 1950'erne, og pudsigt nok har dette været accepteret af Den Engelske Kennel Klub lige siden.

Den ultimative Labrador

Enhver racefanatiker har selvfølgelig det ultimative mål at kunne opdrætte eller eje en Labrador der den ene dag kan vinde en udstilling og den næste dag kan vinde en markprøve. Dette ultimative mål inden for avlen kaldes "Dual-purpose". For at blive Dual Champion kræves der, at man bliver 1. vinder 2 gange på en vinderklasse markprøve og samtidig bliver 1. vinder 2 gange på en Labrador udstilling.

Hvor svært dette ultimative mål er, ses ved, at der i England kun er lavet ialt 9 Dual Champions siden 1903, hvor racens blev anerkendt. Den første Dual Champion indenfor Labrador blev født i 1915, det var Dual Ch. Banchory Bolo, og den sidste Dual Ch. i England blev født i 1946 nemlig den gule hanhund Knaithe Banjo. I den mellemliggende periode blev altså lavet 7 Dual Ch. - det var Banchory Sunspeck, Titus of Whitmore, Bramshaw Bob, Banchory Painter, Rockstead Footspark (som alle var sorte) og den gule hanhund Staindrop Saighdear og den eneste tæve Lochan Nessie, som også var sort.

Man kan så spørge sig selv, hvorfor der ikke er skabt en Dual Champion i England siden 1946? Det åbenlyse svar er jo selvfølgelig, at udstillingshundene udviklede sig i en helt anden retning, og billederne på modstående side, fortæller også lidt om udviklingen, hen imod en meget kraftigere type end først tænkt. Det er jo også soleklart, at en så tung hund ingen chancer har for at gøre sig gældende på en jagt eller markprøve, idet den jo slet ikke har bevægelsesapparatet til at kunne komme rundt i terrænet eller for den sags skyld, til at kunne holde til en hel dags jagt. Man ser jo heller ikke blandt mennesker, maratonløbere som vejer 10-15 kg for meget. De 2 ting kan slet ikke forenes.

Flertallet af opdrætterne af de rene jagtlinier indså hurtigt, at med det bedømmelsesgrundlag der var på udstillingerne hen mod en tungere hund, så var deres chancer her lig nul, og de overlod derfor udstillingsscenen til specialisterne på dette område, og koncentrerede sig udelukkende om, at bevare og forbedre Labra-

Buccleuch Avon, født i 1885, regnes i dag for at være stamfaderen til alle Labradors, og er altså udgangspunktet for, hvordan man på daværende tidspunkt anså en Labrador for at skulle se ud.

Dual Champion Banchory Bolo født i 1915, blev racens først Dual Champion. Altså både champion på udstillinger og på markprøver.

Dual Champion Bramshaw Bob, født 1929, var den helt store Labradorstjerne på udstillinger og han blev i 1932 og 1933 bedste Labrador på verdens største hundeudstilling "Crufts". Bob var samtidig også Field Trial Champion.

Dual Champion Knaith Banjo, født i 1946, var den sidste dual champion i England, altså en hund som var både Udstillingschampion og Field Trial Champion. Det er meget bemærkelsesværdigt, hvor lidt typen af Labradors ændrede sig i de første 60 år af racens eksistens.

dorens brugsmæssige egenskaber. Historisk set er det meget bemærkelsesværdigt, at ser man billeder af nogle af vore dages markprøvestjerner, så har typen ikke ændret sig væsentligt med udgangspunkt i de hunde der prægede både udstillinger og markprøver i perioden 1903 til 1950. Dette fortæller også, at Labradorens eksteriørkrav, som blev nedskrevet allerede i 1916, er meget tæt forbundet med de brugsmæssige krav man bør stille til en apporterende jagthund. Historien har altså vist, at avler man alene på Labradorens brugsmæssige krav, fastholder man der igennem også en bestemt type hund rent udseendemæssigt.

Der har i England, især i 1950'erne, 1960'erne og 1970'erne været enkelte opdrættere, som har forsøgt at avle en type af Labradors, der kunne gøre sig gældende både på udstillinger og markprøver, men i stedet for at anerkende umuligheden i denne mission, begyndte disse opdrættere i stedet at udvande begrebet "dual-purpose". Den oprindeligt tænkte dual-purpose Labrador, var en hund som kunne vinde både en vinderklasse markprøve og en hundeudstilling, men nu begyndte disse opdrættere, at kalde deres hunde dual-purpose blot de fik en 1. præmie på en udstilling og hunden måske gad at hente en dummy, men dette har intet med dual-purpose tanken at gøre. Historisk viste det sig, at disse såkaldte dual-purpose opdrættere, faktisk "satte sig imellem to stole", idet de skabte hunde som hverken kunne gøre sig gældende i toppen på markprøver eller udstillinger, men kun var den "bløde mellemvare" begge steder.

Labradors i Danmark

Man mener, at der i midten af 1940'erne har været enkelte Labradors importeret til Danmark fra England, men ingen af disse blev registreret i Dansk Kennel Klub. Den første registrerede Labrador i Danmark var den sorte tæve Rockstead Jill, som blev importeret her til landet af foregangsmanden for al Labradoravl i Danmark, nemlig lensbaron luel Brockdorff, Valdemar Slot, Tåsinge på Fyn.

I 1949 købte luel Brockdorff altså denne tæve i England. Jill var i England parret med Dual Champion Rockstead Footspark. Den 13. april 1949 fødte Jill 8 hvalpe på kennel Thorseng, og dette blev starten på hvad der senere skulle vise sig, at blive den mest populære hunderace i Danmark.

Historisk set er det bemærkelsesværdigt at se, at den udvikling man oplevede i England faktisk gentog sig i Danmark, blot med 30 års forsinkelse, men udgangspunktet i Danmark var, bortset fra førortalt Rockstead Jill, og få andre, lidt anderledes.

Rockstead Jill var nemlig en tæve af ren jagttype, og hun var altså parret med en dualchampion i England, hvilket var det helt rigtige grundlag for opstarten af racen i Danmark. Nøjagtig som i England, blev Labrador i starten kun anset for at være en hund for adelen eller det såkaldte "finere selskab", og blev altså udelukkende brugt som apporterende hund på herregårdsjagter, og de næste importer op gennem 1950'erne

Udstillingschampion Sandylands Tweed of Blaircourt, født i 1958, og en af 1960'ernes store udstillingsstjerner. Bemærk den meget korte ryg og den tungere kropsvægt.

Udstillingschampion Receiver of Cranspire, bedste Labrador på Crufts hundeudstilling 1984. Bemærk ryggen er nu blevet længere, men vi taler stadig om en meget tung kropsvægt.

Udstillingschampion og Cruftsvinder 2008 Lab. Treasure Dario. Sammenlignet med modstående spaltens udstillingsstjerne fra 1930'erne, Bramshaw Bob, taler vi om en vægtforøgelse på minimum 10-15 kg.

Et pænere eksemplar af den såkaldte formel I Labrador, født i 2005, bemærk typen i forhold til Englands sidste Dual Champion, Knaith Banjo, på modsatte spalte, født i 1946.

Hvis man studerer Labradorhovedernes udvikling er det også tydeligt at se, hvilken type der er den "gammeldags Labrador". Billederne viser 3 hanhunde, længst til venstre Dual Champion Banchory Sunspeck (født 1917). I midten har vi en af vore dages engelske F.T.Ch. (i Danmark kaldet formel 1) nemlig Twixwood Shooting Star of Fernshot (født 2006) og længst til højre Crufts vinderen 2008 som samtidig er Udstillingschampion. Racestandarden for Labradors, her bl.a. beskrivelsen af hovedet, har ikke ændret sig siden 1916, men billederne giver et tydeligt eksempel på hvor meget udstillingsdommernes fortolkning af selsamme racestandard har ændret sig.

var faktisk udelukkende af hvad man i England betegnede som den rene jagdtype, men der var på dette tidspunkt hverken udstillinger eller markprøver for Labradors i Danmark, hvorfor hundene "kun" blev benyttet som jagthunde.

Labradors i Danmark udviklede sig stille og roligt, og derfor besluttede man i 1959, med luel Brockdorff som stifter, at oprette en klub (Dansk Retriever Klub - DRK) til varetagelse af bl.a. Labradors interesser i DK. I de første ca. 20 år var lensbaron luel Brockdorff formand for klubben.

Med udgangspunkt i de første importere (som udelukkende havde været af jagttypen), skete den første radikale ændring af Labrador typen i Danmark, da luel Brockdorff i begyndelsen af 1960'erne bl.a. importerede en hanhund der hed Redgame Sandylands Tango. Tango var af det, som man i England betegnede, som rent udstillingsblod, og Tango fik meget stor indfly-

delse på avlen i Danmark, og dette skete samtidig med, at klubben (DRK) var med til at udvide kendskabet til Labradors i Danmark.

Jeg vil aldrig nogensinde glemme et årsmøde (generalforsamling) for Labradors afholdt først i 1980'erne, hvor jeg havde fornøjelsen at være til stede. luel Brockdorff var, få år tidligere, trådt tilbage som formand for Dansk Retriever Klub, og til dette årsmøde, som blev afholdt på Steensgård Herregård ved Fåborg på Sydfyn, rejste luel Brockdorff sig og holdt en dunder-tale til de ca. 30 tilstedeværende. Han fortalte om sit liv med Labradors, og fortalte samtidig, at nu stoppede han sin avl af Labradors p.g.a. alder. Det der aller mest chokerede de tilstedeværende var dog, at luel Brockdorff udtalte, at den største fejltagelse han nogensinde havde begået indenfor Labradors, var netop at importere Redgame Sandylands Tango, for som luel Brockdorff sagde, havde Tango fuldstændig ødelagt den breddere danske befolknings første

indtryk af en Labrador som jagthund.

luel Brockdorff's udtalelse skabte, på daværende tidspunkt, utroligt meget "røre i andedammen", og han blev, meget uretfærdigt, lagt for had, af de personer som på daværende tidspunkt styrede klubben. Ja mange mente faktisk, at luel Brockdorff måtte være blevet senil, når han her kunne stå og kritisere den hund, som næste alle betragtede som den egentlige stamfader til den danske Labradoravl.

Selv om mange sikkert vil være uenig med mig, så viste det sig, at luel Brockdorff faktisk havde ret, for fra først i 1960'erne, og ca. 15 år længere frem, kendte danskerne kun til Labrador typen med udgangspunkt i netop udstillingshunden Tango og hans efterkommere. Der blev dog i perioden selvfølgelig også foretaget andre importere fra England, men også disse var, hvad man i England betragtede som rene udstillingslinier.

Klubben begyndte at arrangere hundeudstillinger og også markprøver, og her i Danmark var man særlig stolte af, at man i samme periode, nåede at skabe hele 7 danske dual champions. Især var man stolte, fordi man i racens hjemland, England, ikke havde kunnet frembringe nogen dual champion siden Knaith Banjo, født i 1946.

Det skulle dog vise sig, at disse dualchampions i Danmark, kun var skabt fordi, man på daværende tidspunkt ikke anede, at der i England, gik Labradors rundt, som var fantastiske jagthunde baseret på de rene jagtlinier. Sagt på en anden måde, så havde disse dualhunde i Danmark slet ikke konkurrence, af de rene jagtlinier, hvilket bevidnes af, at den sidste Danske Dualchampion blev født i 1975.

Dette ændrede sig i midten af 1970'erne, da nogle interesserede jægere og markprøvefolk her i Danmark, for første gang rejste til England for at overvære en engelsk markprøve. Disse markprøvefolk fik et megachok og et "wake-up call" af dimensioner, for her så de for første gang, disse fantastiske engelske markprøvehunde, som arbejdede på et niveau, man aldrig tidligere

Et historisk billede fra 1949, som viser foregangsmanden for Labrador i Danmark, Lensbaron luel Brockdorff med den første registrerede Labrador i Danmark, Rockstead Jill og hendes hvalpe. Billedet er taget i parken på Valdemar Slot og er saket fra bogen "Labradoren" udgivet af forlaget Clausen i 1978.

havde set eller overhovedet troede var muligt.

Denne oplevelse på en engelsk markprøve betød, at man i 1976 importerede de 2 første Labradors til Danmark af rene engelske jagtlinier. Det var de 2 hanhunde Staindrop Tarquin og Staindrop Tipler. Tarquin og Tipler var kuldbrodre og efter den legendariske superhan F.T.Ch. Swinbrook Tan, og deres ankomst til Danmark startede nærmest en lavine, og der blev i årene efter, yderligere importeret adskillige hunde af rent jagtblod.

Disse engelske importere af rent jagtblod og deres afkom, revolutionerede simpelthen de danske markprøver, og de tidligere så succesrige avlslinier efter bl.a. Redgame Sandylands Tango, blev pludselig fuldstændig chanceløse på markprøverne, og på trods af, at ejerne af de tidligere så succesrige hunde, gjorde sig de største anstrengelser for, at forhindre udbredelsen af jagtlinierne, var det fuldstændig umuligt, at holde disse fantastiske jagthunde tilbage, for nu havde den almindelige danske jæger også fået øjnene op for de muligheder disse hunde gav for dansk jagt som helhed.

Udbredelsen af jagttypen betød, at Danmarks Jægerforbund i midten af 1980'erne, bragte en artikel i deres medlemsblad "Jæger" om disse "nye" hunde i Danmark. Og det var faktisk journalisten fra "Jæger" som i denne artikel opfandt udtrykket "formel I Labrador", og dette har faktisk hængt ved lige siden. Men spørger man f.eks. en englænder om formel I Labradoren, vil han ikke ane hvad man snakker om.

Det som blev startet i England i 1950, blev derved også en realitet i Danmark, blot 30 år senere, en Labradoravl som gik i 2 forskellige retninger, nemlig en ren jagttype og en ren udstillingstype. Udgangspunktet var dog forskelligt, for i England var udgangspunkt de rene jagttyper, mens man i Danmark, bortset fra de første importere, faktisk havde taget udgangspunkt i de rene udstillingslinier, og det er nok derfor man i Danmark, betegner udstillingslabradoren som "Den gammeldags Labrador".

Bemærkelsesværdigt er det, at den Engelske Kennel Klub gennem alle årene har accepteret denne opsplitning i 2 forskellige avlsretninger, mens Dansk Kennel Klub med næb og klør forsøgte,

I midten af 1970'erne rejste en flok danske jægere og markprøvefolk for første gang til England for at overvære en engelsk markprøve. Her fik de et megachok og et "wake-up call" af dimensioner, for her så de for første gang, disse fantastiske engelske jagt- og markprøvehunde, som arbejdede på et niveau, man aldrig tidligere havde set eller overhovedet troede var muligt.

at standse denne udvikling. Dette betød, at Dansk Kennel Klub, som den eneste Kennel Klub i verdenen, i 1996, indførte udstillingskrav til alle avlshunde, forstået på den måde, at ønskede man at avle på sin Labrador, skulle man, som minimum, stille på en udstilling og opnå en 2. præmie her. Dette ansås, af ejerne af jagthundetypen, som helt uacceptabelt. Ikke fordi, at jagthundetypen ikke kunne opnå denne 2. præmie, men simpelthen fordi princippet i, at "ikke jægere" (udstillingsdommerne) skulle afgøre om en jæger måtte avle på sin jagthunderace, var åbenlys forkert.

Fleere jægere forsøgte, gennem forhandlinger, at gøre Dansk Kennel Klub opmærksomme på denne himmelråbende uretfærdighed, men Dansk Kennel Klub stod urokkeligt fast på sit krav, og dette betød, at en flok danske jægere og hundesportsfolk den 17. marts 1996 dannede Retrievernes Jagthundeklub (RJK) med stambogsføring i Dansk Jagthunde Registrering.

Den gang anså mange disse nye klubber, som færdige efter få år. Det modsatte blev imidlertid tilfældet, idet RJK og DJR stambøgerne hurtigt blev anerkendte blandt de danske jægere. Dansk Kennel Klub blev, efter få år, opmærksomme på de nye klubbers succes, og derfor forsøgte man, i et sidste desperat forsøg, at stoppe udviklingen, ved igen at fjerne udstillingskravet til Jagt Labradoren under Dansk Kennel Klub. Det viste sig dog at være for sent, for de nye klubber var allerede efter få år veletablerede og anerkendte, og stadig nu her i 2010, har vi, her i Danmark denne opsplitning af Retrieverne i 2 forskellige typer, i 2 forskellige stambogsførende organisationer.

Uanset de 2 forskellige stambogsførende organisationer håber jeg, at denne artikel, gennem billeder og tekst har bevist, at vi faktisk, rent historisk, er helt galt på den her i Danmark med vor betegnelse, for labradoren af ren jagtlinie er og bliver "The true Labrador".

